

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2014/2753

KARAR TARİHİ : 01/12/2014

ŞİKAYETÇİ : M.Y.

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ : H.S.

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU : Şikayetçi, vekili aracılığıyla 01/12/1991 tarihinde re'sen açılan tarım Bağ-Kur sigortalılığının 09/07/1996 tarihinde, geriye dönük olarak 01/09/1993 tarihinden itibaren sonlandırılması işleminin kanuna aykırı olduğunu ifade etmek suretiyle tarım Bağ-Kur sigortalılığının 01/12/1991 tarihinden bugüne aralıksız devam ettirilmesi talebinde bulunmaktadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 13/06/2014

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikâyet başvurusu, posta yoluyla 13/06/2014 tarihinde yapılmış ve .... evrak numarası ile kayıt altına alınmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiş ve 2014/2753 şikâyet sayılı Tavsiye önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyet konusunun kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikâyetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyetçi vekili şikâyet başvurusunda özetle, "01/12/1991 tarihinde re'sen açılan tarım Bağ-Kur sigortalılığının 09/07/1996 tarihinde, geriye dönük olarak 01/09/1993 tarihi itibarıyla sonlandırılması

işleminin kanuna aykırı olduğunu" ifade etmek suretiyle tarım Bağ-Kur sigortalılığının 01/12/1991 tarihinden bugüne aralıksız devam ettirilmesi talebinde bulunmaktadır.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Konu kapsamında 07/07/2014 tarih ve .... sayılı yazımızla ..... Kaymakamlığı Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nden, aynı tarih ve .... sayılı yazımızla ..... Kaymakamlığı Tapu Sicil Müdürlüğü'nden, aynı tarih ve .... sayılı yazımızla Antalya Ziraat Odası'ndan, ... sayılı yazımızla da Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'ndan gerekli bilgi ve belgeler talep edilmiştir.

5. Antalya Ziraat Odası'nın Kurum kayıtlarımıza 21/07/2014 tarih ve .... sayı ile giren 14/07/2014 tarih ve ... sayılı cevabi yazısında, şikayetçi M.Y.'nin Oda kaydının bulunmadığı bilgisi yer almaktadır.

6. .... Kaymakamlığı İlçe Tarım, Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 24/07/2014 tarih ve .... sayı ile Kurum kayıtlarımıza intikal eden 21/07/2014 tarih ve .... sayılı cevabi yazısında; M.Y.'nin TÜRKVET veri tabanında 05/06/2002 tarihi itibariyle işletme kaydının mevcut olduğu ifade edilmiştir.

7. Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nün 06/09/2014 tarih ve .... sayı ile Kurumumuza giren cevabi yazı ekinde yer alan Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü .... Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 25/07/2014 tarih ve .... sayılı cevabi yazısında; şikayetçiye ait prim ödeme/prim kesinti belgeleri ile müstahsil makbuzları veya banka dekontları ile ilgili dosyasında herhangi bir belgeye rastlanılmadığı, ancak .... Bağ-Kur numarası hesabında sistemden tespit edilen iki adet ödeme listesinin yazı ekinde sunulduğu, 2013/11 no'lu Birleşik Genelge' de 01/10/2008 tarihinden önce mülga 2926 sayılı Kanuna göre sigortalılıkları başlatılanlardan ziraat odası kaydı bulunmayanların sigortalılıklarının sona ermesinde tescile esas alınan kayıtlara göre işlem yapılacağı, sigortalının şikayetini kapsayan ve 2926 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenen ve tarımsal faaliyette bulunanların sigortalılığının, tarımsal faaliyetlerine son verdikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren sonlandırılır hükmü uyarınca işlem yapıldığı, muhtar beyanı ile re'sen 01/12/1991 tarihinde yapılan tescilin, 09/07/1996 tarihinde kurum kayıtlarına intikal eden İB formunda muhtar beyanının şikayetçinin çiftçiliği bitirdiği tarihin 20/08/1993 olarak onaylanmış olması nedeniyle takip eden aybaşı olan 01/09/1993 tarihinden şikayetçinin sigortalılığının durdurulduğunun tespit edildiği ifade edilmiştir.

C. Olaylar

Gerek şikayetçi tarafından şikayet başvurusuna eklenen belgeler gerekse ilgili idare tarafından Kurumumuza iletilen belgeler incelendiğinde;

8. Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Antalya İl Müdürlüğü'nün 26/11/1991 tarih ve .... sayılı yazısı uyarınca, şikayetçinin tarım sigortalılığı Bağ-Kur'a giriş bildirgesi doldurmadığı anlaşılmak suretiyle 2926 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi gereğince ..... Bağ-Kur numarası ile 1 inci basamaktan 01/12/1991 tarihi itibariyle re'sen tescili yapılmak suretiyle başlatılmıştır.

9. Şikayetçinin 26/11/1991 tarihi itibariyle re'sen başlatılan tarım Bağ-Kur sigortalılığında Antalya Merkez İlçesi ..... Köyü muhtarının beyanı esas alınmıştır.

10. Bağ-Kur Antalya İl Müdürlüğü'nde 09/07/1996 tarih ve .... sayı ile kayıt altına alınan, Sigortalıların Tarım Faaliyetine Son Vermesi veya Tahsis Talebinde Bulunması Halinde Kullanılacak Form'da, şikayetçinin 2926 sayılı Kanuna göre 01/12/1991 tarihinde başladığı tarımsal faaliyetini 20/08/1993 tarihinde sona erdirdiği .... Köyü Muhtarı tarafından beyan edilmiştir.

11. Tarım Sigortalısının Tarımsal Faaliyetini Terk Etmesi Halinde Bağ-Kur'a Vereceği Belge'de, Ziraat Bankası .... Şubesi tarafından yapılan tetkik sonucu şikayetçinin tarım kredi borcunun bulunmadığı, Çamili Tarım Kredi Kooperatifi ve Antalya Ziraat Odası nezdinde ise şikayetçinin kaydının bulunmadığı beyan edilmiştir.

12. Şikayetçinin mülkiyetinde, ..., ... ve ..... tarihlerinde edindiği tarlalar mevcuttur.
13. .... Kaymakamlığı Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nden şikayetçiye ait mevcut kayıtlar istenilmiş ve Kurumumuza gelen cevabi yazıda, şikayetçinin TÜRKVET (veteriner hekimleri birliği) veri tabanında 05/06/2002 tarihi itibariyle işletme kaydının bulunduğu ve 5 adet hayvanının bulunduğu bilgisi yer almakla birlikte 28/11/2014 tarihli tutanak kapsamında söz konusu kurumla yapılan görüşmede, şikayetçinin hayvan sayısının 3 adet olduğu ve süt desteğinden yararlanmadığı bilgisine ulaşılmıştır.
14. Şikayetçinin 30/12/1991 ve 20/08/1993 tarihlerinde prim ödemesi mevcuttur.
15. 2926 sayılı Kanuna göre Tarımsal Faaliyette Bulunanlar SGK Sigortalılık Belgesinde ise; .... Köyü Muhtarı R.E.'nin şikayetçinin 01/03/1991 tarihinde başladığı tarımsal faaliyete halihazırda devam ettiğine ilişkin 05/02/2014 tarihli beyanı yer almaktadır.

D. Kamu Denetçisinin İnceleme ve Araştırma Bulguları

16. Şikayet konusu işleme ilişkin bilgi ve belgeler Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Tapu Sicil Müdürlüğü Ziraat Odası ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nden istenilmiş olup ilgili idarelerce konuya ilişkin belgelerin örnekleri gönderilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

17. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "506, 1479, 5434, 2925, 2926 sayılı kanunlara ilişkin ortak geçiş hükümleri" başlıklı geçici 7 nci maddesinin 1 inci fıkrası; "17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre sandıklara tâbi sigortalılık başlangıçları ve hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan süreler ve sigortalılık süreleri bu Kanun kapsamında geçmiş sayılır." hükmündedir.
18. 5510 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesinin birinci fıkra hükmü ve genel olarak kanunların geriye yürümemesi (geçmişe etkili olmaması) kuralı karşısında şikayet konusunun yasal dayanağı mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunudur.
19. 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Kapsam başlıklı 2 nci maddesinin 1 inci fıkrası; "(Değişik: 4956 - 24.7.2003 / m.48) Kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın 3 üncü maddenin (b) bendinde tanımlanan tarımsal faaliyetlerde bulunanlar, bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar." hükmüne amirdir.
20. 2926 sayılı Kanunun Tarımsal Faaliyette Bulunanlar başlıklı 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde, "Tarımsal Faaliyette Bulunanlar; Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde, kamuya mahsus mahallerde ekim, dikim, bakım, üretim, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veya doğrudan doğruya tabiatan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünlerinin üretimini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiriciler tarafından muhafazasını, taşınmasını sağlayanları veya bu ürünlerden sair bir şekilde faydalanmak suretiyle kendi adına ve hesabına faaliyette bulunanlar" şeklinde tanımlanmıştır. 21. 2926 sayılı Kanunun Sigortalılığın Başlangıcı ve Zorunlu Oluşu başlıklı 5 inci maddesi; "2 nci madde kapsamına girenler, "on sekiz yaşını" doldurdukları tarihi takip eden yılbaşından itibaren sigortalı sayılırlar. Ancak, 7 nci maddede belirtilen süre içinde kayıt ve tescillerini yaptırmayan sigortalıların hak ve yükümlülükleri kayıt ve tescil edildikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar.
- Bu suretle sigortalı olma hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez ve kaçınılamaz." hükmündedir.
22. 2926 sayılı Kanunun Sigortalılığın Sona Ermesi başlıklı 6 nci maddesi, "Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan;

- a) Tarımsal faaliyette bulunanlar, tarımsal faaliyetlerine son verdikleri tarihte,
- b) Diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamına tabi bir işte çalışanların, çalışmaya başladıkları tarihten birgün önce, Sigortalılıkları sona erer. Sigortalılığı sona erenler, sigortalılıklarının sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıtlarını sildirmek zorundadırlar." hükmündedir.
23. 2926 sayılı Kanunun Sigortalıların Kayıt ve Tescil Yaptırma Zorunluluğu başlıklı 7 nci maddesi, "Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlar, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundadırlar." hükmüne amirdir.
24. 2926 sayılı Kanunun Re'sen Tescil başlıklı 9'uncu maddesi; "Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayanların tescil işlemleri, Kurumca resen yapılır." düzenlemesini içermektedir.
25. 2926 sayılı Kanunun Tescilde Esas Alınacak Belgeler başlıklı 10 uncu maddesi; "Sigortalıların kayıt ve tescil işlemlerinde valilik, kaymakamlık, özel idare, belediye, muhtarlık ve nüfus idareleri kayıtları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, kanunla kurulu meslek kuruluşlarının, 21.10.1935 tarih ve 2834 sayılı Kanuna göre kurulan tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin, 18.4.1972 tarih ve 1581 sayılı Kanuna göre kurulan tarım kredi kooperatifleri ve birliklerinin, 24.4.1969 tarih ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulan Pancar Ekicileri İstihsal Kooperatifleri ile Birliği (Pankobirlik), Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi ve tarım kesimlerine yönelik faaliyette bulunan milli bankaların kayıtları esas alınır. (Ek cümle: 4956 - 24.7.2003 / m.52) Belirtilen bu merci, kurum, kuruluş, kooperatifler ve birlikleri ile şirket ve bankalar, Kurumun isteği üzerine her türlü bilgiyi ve belgeyi vermekle yükümlüdürler.
26. Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nün 22/02/2013 tarih ve 230 sayılı, 2013/11 no lu Genelgesi'nin Tarımsal Faaliyette Bulunanların Sigortalılığının Sona Ermesi ve Bildirimi başlığı altında; "1/10/2008 tarihinden önce mülga 2926 sayılı Kanuna göre sigortalılıkları başlatılanlardan ziraat odası kaydı bulunmayanların sigortalılıklarının sona ermesinde ise tescilde esas alınan kayıtlara göre sigortalılık sona erdirilecektir." düzenlemesi yer almaktadır.
27. 5510 sayılı Kanunun Sigortalılığın başlangıcı başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi; "... tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar için tarımsal faaliyetlerinin kanunla kurulu ilgili meslek kuruluşlarınca veya kendilerince, bir yıl içinde bildirilmesi halinde kaydedildiği tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirim Kuruma yapıldığı tarihten itibaren başlar. Birinci fıkranın (b) bendinin uygulanmasında, gelir vergisinden muaf olanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların kayıt ve tescil işlemleri ile ilgili olarak kanunla kurulmuş ilgili meslek kuruluşlarının görüşleri alınır." hükmündedir.
28. 12/05/2010 tarih ve 27579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin Sigortalılığın Başlangıcı ve Bildirim Yükümü başlıklı 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının (d) bendi; "Kanunun 4 üncü maddesi birinci fıkrası (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları, bağlı oldukları ziraat odalarınca veya kendilerince bir yıl içinde bildirilmesi hâlinde odaya kaydedildikleri tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi hâlinde ise bildirim Kuruma yapıldığı tarihten başlar ve bu tarih meslek kuruluşuna kayıtlarının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde ziraat odalarınca veya ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerince... Kurumuma bildirilmek zorundadır."
29. 2009/37 sayılı SGK Genelgesinin Tarımsal Faaliyette Bulunanlar başlıklı 3.2.3.7. alt başlığı; "2926 sayılı Kanun 5510 sayılı Kanunla 01/10/2008 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırıldığından, 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalı olanların hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında devam ettirileceğinden, 01/10/2008 tarihinden önce tarımsal faaliyetlerinin bulunması nedeniyle ziraat odasına, ziraat odasının bulunmadığı yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüğüne kayıtlı olanlardan, 01/10/2008 tarihinden önce Kuruma kayıt ve tescili yapılamayanlar ile ilk defa 01/10/2008 tarihinden sonra tarımsal faaliyete başlayanlar 5510 sayılı Kanun hükümleri gereğince sigortalı sayılacaklardır. 01/10/2008 tarihinden önce sigortalı olanlardan ziraat odası kaydı bulunmayanların ziraat odalarına, ziraat odalarının

bulunmadığı yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüklerine kayıt olmaları gerektiğinden, sigortalılara bu husus duyurularak gerekli kayıtların yapılması sağlanacaktır." düzenlemesini içermektedir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

30. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 18/05/2011 tarih ve 2011/10-230 Esas, 2011/319 sayılı Kararında; davacının tarımsal faaliyetinin kesintisiz sürüp sürmediğinin tespiti için mahkemece, "Çekişmeli dönemde davacının nerede oturduğu, tarımsal faaliyetinin bulunup bulunmadığı zabıta marifetiyle, tarımsal amaçlı kredi kullanıp kullanmadığı ise Ziraat Bankası ve Kooperatif veya Birlikler aracılığıyla araştırılarak tarımsal faaliyetin varlığının, davacının hangi ürünleri ekerek bunları nerelere nasıl sattığı, köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri gibi çalışmayı yakından bilebilecek durumdaki tanıklar dinlenilerek açıklığa kavuşturulması gerektiği, ayrıca ürün teslimatından dolayı prim kesintisi ve sigortalılık iradesini ortaya koyacak şekilde prim ödemesi yapılıp yapılmadığının araştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

31. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 27/06/2012 tarih ve 2012/10-292 Esas, 2012/415 sayılı Kararında;"...Bu nedenle uyuşmazlığa konu dönemde davacının 2926 sayılı Kanunun 3üncü maddesi anlamında tarımsal faaliyetinin devam edip etmediğinin tespiti amacıyla, aynı Kanunun 3/b, 6 ve 10 uncu maddeleri çerçevesinde gerekli inceleme ve araştırma yapılarak; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca adres bilgilerini saklamakla görevli ilgili Nüfus Müdürlüğü ve adres altyapısından sorumlu il özel idaresi ve belediyeler ile adres değişikliğini bildirmekle yükümlü muhtarlıklardan da sorulmak suretiyle davacının 1994-2006 yılları arasında nerede oturduğu, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde tarımsal faaliyette bulunup bulunmadığı, varsa bu ortaklık veya kiralamaya ve arazi miktarına ait delillerinin neler olduğu, icar sözleşmesi bulunup bulunmadığı, tarımsal faaliyete ara verip vermediği, hangi tür ürünler ektiği, ne kadar ürün elde ederek nerelere sattığı, Eldivan ilçe tarım kredi ile pancar, yağlı tohumlar veya davacının ürettiği ürün çeşitlerine göre üyesi olma ihtimali bulunan diğer kooperatif kayıtlarının başlangıç ve bitiş tarihleri, ortalama gelirinin ne kadar olduğu ve geçimini sağlamaya yetip yetmeyeceği, tohum veya gübre alıntlarına ilişkin belgeleri ve traktörü bulunup bulunmadığı, müstahsil makbuzları ile özel şirketlere ürün teslim etti ise buna ilişkin belgeler celp edilmeli, ilgili kişi ve kurumlardan sorulmalı, özellikle davacının oturduğu ilçe nazara alınarak ilçe tarım- kredi kaydı araştırılmalı ve hasıl olacak sonuca göre karar verilmelidir..." denilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz MAKAS'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi

32. Kamu Denetçisi, 01/09/1993 tarihi sonrasında da şikayetçinin kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyetini devam ettirip ettirmediğinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından araştırılarak yapılacak tespitin sonucuna göre şikayetçinin sigortalılığı hakkında işlem yapılması gerektiği hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'na TAVSİYEDE BULUNULMASI gerektiği yönünde öneride bulunmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

33. Yukarıda açıklanan bilgi, belge, mevzuat ve uygulamaların tümü birlikte ele alınıp değerlendirildiğinde, Kararın 24 ve 25 inci paragraflarında yer alan 2926 sayılı Kanunun 9 ve 10 uncu maddeleri kapsamında şikayetçinin muhtar beyanı doğrultusunda 01/12/1991 tarihinde re'sen başlatılan tarım Bağ-Kur sigortalılığının, 09/07/1996 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal eden İB formu kapsamında muhtar beyanının şikayetçinin tarımsal faaliyetini 20/08/1993 tarihinde sonlandırdığı ifadesi doğrultusunda, takip eden aybaşı olan 01/09/1993 tarihinde Kurumca terkin edilmesi işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu değerlendirilmektedir.

34. Ayrıca şikayetçinin TÜRKVET veri tabanında 05/06/2002 tarihi itibarıyla işletme kaydı bulunmakla birlikte işletmede bulunan 3 hayvanına ilişkin süt desteği almadığı tespit edilmiş ve bu hayvanlardan şahsi gıda tüketimini karşılamak için yararlanıldığı kanaatine ulaşılmıştır.

35. Nitekim Kararın 30 ve 31 inci paragraflarında yer alan Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (YHGK) Kararlarında ayrıntılı yazılı olduğu üzere başvuran, anılan kararlarda araştırılması gerekli hususları talep etmediği gibi, bunlarla ilgili en son tarihli muhtarlık belgesi hariç bilgi, belge, makbuz ibraz etmemiş ve tanık da göstermemiştir. Başvurucu YHGK kararlarında yazılı hususların araştırılmasını istememiştir zira bu konuda yukarıda sayılı bilgi ve belgeleri olsa bunu öne sürerdi. İddia eden sıfatıyla başvuru iddiasını ispatla yükümlüdür. Bu itibarla öne sürülmeyen hususları Kurumumuzun veya SGK' nın araştırmasına gerek görülmemiştir.

36. Şikayetçinin sadece 30/12/1991 ve 20/08/1993 tarihlerinde prim ödemesi mevcut olup 2926 sayılı yasaya tabi sigortalılık iradesini ortaya koyacak herhangi bir başvurusu, prim ödemesi, ürün satışı veya bu satışlardan yapılan prim tevkifatı bulunmamaktadır. Çiftçi kayıt sisteminde kaydı yoktur. Dolayısıyla .... Köyü Muhtarının, şikayetçinin 1991 tarihinden itibaren tarımsal faaliyette bulunduğuna ilişkin 05/02/2014 tarihli beyanının soyut bir nitelik taşıdığı ve şikayetçinin 01/12/1991 tarihinden 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01/10/2008 tarihine kadar sigortalılığının tescili sonucunu doğuracak mahiyette olmadığı değerlendirilmektedir. Kaldı ki ilk muhtarlık belgesinin geçerli olduğu ve aksinin de ispat edilemediği görülmektedir.

37. Ayrıca Kararın 27 inci paragrafında yer alan 5510 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile Kararın 28 inci paragrafında yer alan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının (d) bendi ayrıca 29 uncu paragrafta yer alan 2009/37 sayılı SGK Genelgesinin Tarımsal Faaliyette Bulunanlar başlığı altındaki düzenlemede, 01/10/2008 tarihinden sonra tarımda kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunanların 5510 sayılı Kanun kapsamında tarım Bağ-Kur sigortalılığı yalnızca ziraat odaları kayıtlarına göre yapılmakta olup şikayetçinin ziraat odası kaydı bulunmadığından 01/10/2008 sonrası için şikayetçinin tarım Bağ-Kur sigortalılığının tescilini gerektirecek hukuki durumun varlığının mevcut olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

38. Dolayısıyla şikayetçinin 01/12/1991 tarihinden itibaren tarım Bağ-Kur sigortalılık tescili talebini reddeden idari işlemin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

E. İnsan Hakları Açısından Değerlendirme

39. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 1 No'lu Ek Protokolün 1 inci maddesi; "Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasadaki öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir." düzenlemesine haizdir.

40. Şikayetçinin, tarım Bağ-Kur sigortalılığının 01/12/1991 tarihinden itibaren kesintisiz tescil edilmesi talebinin karşılanması gereğini doğuracak hukuksal koşullar bulunmadığı gerekçesi ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nın söz konusu talebi reddetmesi işleminin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 1 No'lu Ek Protokolün 1 inci maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkının ihlali sonucunu doğurmayacağı, etkin başvuru yollarının açık olduğu, sırf kişiye yönelik yapılan bir muamele olmadığı ve ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği, adil ve eşit nitelikte bir işlem niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir.

F. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

41. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetişim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesi; "Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun

işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar." şeklindedir.

42. Şikayetçi M.Y'nin sigortalılığı hakkında 07/03/2014 tarihli dilekçesi ile Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'ne yaptığı başvuru üzerine .... Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 30/05/2014 tarihli yazısı ile cevap verildiği dolayısıyla idarenin hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine uygun davrandığı anlaşıldığından idarenin iyi yönetim ilkelerine uygun olan işleminin övülmesi; ancak söz konusu yazıda; karara karşı başvuru yollarının gösterilmemesi nedeniyle idarenin bundan böyle bu konuyu da gözardı etmemesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

43. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu ret karar üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır

B. Yargı Yolu

44. 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı dava açma süresinden arta kalan süre içinde Antalya İş Mahkemesi nezdinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre, **ŞİKAYETİN REDDİNE**, Kararın şikayetçiye ve **SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI'NA** tebliğine, **Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.**

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi